Niet, hier zult ge wel op letten willen, alsof gij of ik dit nu zoo plompweg zouden *uitspreken*; dit zoo ruwweg in onze belijdenis zouden neerschrijven; en dat zoo aan onze kinderen leeren zouden!

o, Dat niet.

Als het op woorden en schoone uitspraken, en gulle belijdenissen aankomt, dan is er niemand of hij acht dit zeggen van onze heerlijke Confessie: »De Fontein van *alle* goed", o, zoo overschoon en kostelijk en heel zijn ziel valt er bij.

Maar ditmaal wierd iets anders en iets meer bedoeld. Wierd bedoeld die wezenlijke stemming en gesteldheid waarin uw hart doorgaande verkeert, en waaronder ge blijkt te leven en te handelen.

En dan is het toch buiten kijf, dat er dag aan dag u allerlei goed te beurt valt, waar ge Gode *niet* voor dank zegt; dat u allerlei goed toekomt, waarvoor ge wel andere personen maar *niet* uw God dankt; en dat van u allerlei goed in der menschen oogen uitgaat waarvoor ge gretig den lof en de eere *zelf* indrinkt.

Wat uw gulle lippen zeggen mogen zij er dus buiten gelaten, maar uw feitelijke gesteldheid is, dat ge God den Heere op verre na *niet* als *aller* goeden Fontein erkent.

Althans naast en om die ééne Fontein helpt ook gij nog allerlei fonteintjes.

En toch dat uw lippen het nog anders belijden en beter zeggen, is een ver van weg-werpelijke vrucht.

Vaak hoort ge vooral in onze dagen zeggen, dat het zooveel oprechter is, als iemand het maar rondweg zegt, zooals hij het meent, en dat ge niets hebt aan die menschen die wel vroom belijden, maar er eigenlijk in hun hart heel anders voor staan.

En natuurlijk zoodra dit huichelarij wordt, zoodra hier boos opzet insluipt, zoodra het wordt vroom vertoon maken, terwijl het hart achter het momaangezicht er om lacht en meê spot, dan is het *wee u, wee u!* metterdaad verschrikkelijk dat over dit gebroedsel van den adder in ons gaan moet.

Maar anders, neen, dan ligt er wel waarlijk in die betere belijdenis der lippen nog een zeer kostelijk iets.

Want dan is dit de uitspraak van *uw betere conscientie*. Dan ligt daarin de schaamte die bij u opkomt, over uw zijn in uw hart. Dan spreekt ge in die betere belijdenis der lippen een oordeel over uzelven uit. Ja, dan is die betere belijdenis een predicatie van God aan uw eigen hart om u van uw boozen weg te bekeeren,

Ruwweg de taal van het eigen booze hart uitslaan is eenvoudig schaamteloos; is de demonische brutaliteit der zonde; een hoonen van den levenden God; en niet het beeld, maar *het carricatuur* van de oprechtheid.

Zulk een is van God verlaten. Hij spreekt geheel uit zichzelf. En afgesneden is zijn ziel van de Fontein van *alle* goed.

Want anders als de ziel nog niet van die Fontein is afgesneden, dan is ook die betere belijdenis *een vrucht der lippen* die uit deze Fontein van *alle* goed is uitgevloeid.

Versta dit toch diep.

De lippen zijn een ontzettende macht. Op de lippen leeft ook Gods *Naam*. Van de lippen gaan de stroomen van taal uit, die het heilig Evangelie verkondigen. Van de lippen de toon van vrede en liefde en vertroosting. Zonder die lippen ware heel het Koninkrijk des Heeren stom; zonder die lippen een graf gelijk. Maar nu door die lippen gaat het Woord, gaat de Genade, gaat de Vertroosting uit, en ook van die lippen stijgt op het gebed, en de dankzegging en de lof.

De *vrucht* der lippen is dus zeer machtig. Ze is minstens een macht als de macht van het *hart* en van de *hand*. Ze is een alles overwinnend element in het Koninkrijk des Heeren.

Die lippen nu zijn ontaard, ze zijn onrein, ze zijn bezoedeld, zooals Jesaia riep. Zelfs bij den beste is de vrucht der lippen uit zijn eigen stam geen gave, maar een wormstekige vrucht, en het baat niets voor 's Heeren Koninkrijk.

De zonde heeft vooral en heeft met name *onze lippen* aangetast.

Maar nu ontfermt God de Heere zich ook over onze lippen. En *Hij, Hij* schept op die lippen *een vrucht*. Een vrucht der eere voor zichzelven en een vrucht der genade voor u. Hij maakt die doode lippen levend, die stomme lippen sprekend, die klagende lippen juichend, en die lippen die eerst dor en verdord waren, maakt Hij tot lippen, waarvan een woord des levens uitvloeit voor anderen.

Och, wie dankt er voor?

Wie ziet op Hem die de vrucht der lippen schept?

Wie voelt niet, dat hij juist bij de vrucht der lippen het meest geneigd is, om de fontein er van in zichzelf te zoeken en naar de Fontein *aller* goeden en dus ook van *dit* goede, niet op te zien?

En toch de Heere toovert zoo wonderbaar op onze lippen.

Als ons zondig hart wegzinkt, dan is Hij het die op die zondige lippen nog de betere belijdenis, en daardoor onze menschelijke eere en schaamte vasthoudt.

Als wij zoo pas door iets onheiligs of hatelijks die lippen bezoedeld hebben, dan wascht Hij die rein en brengt er, zij het ook door gewoonte, een heiligen toon uit voort.

Als we een enkel maal eens uit liefde loven mogen dien Eenige dien ons hart mint, dan is dat zoet geklank door Hem op die lippen geschapen.

En als we op de knieën voor Hem in smeekingen mogen uitgaan, en er is opening der ziel en opening des hemels, dat er gemeenschap met het Eeuwige Wezen mocht zijn, dan is Hij het wederom, die Fontein van *alle* goed, uit wien ook *dit* goede ons toekwam.

En zoo doet de Heere wonderen met die vrucht der lippen.

De bidders weten het wel, en de lovers getuigen het wel, en zelfs als het aan een Godgevallig klagen en kermen toe mag komen, is het ook den klagers en zuchters niet onbekend.

Zoo is er een vrucht in elk belijden, een vrucht in elk bidden, een vrucht in elk zuchten en loven, want al deze uitingen der lippen ze prediken tot zelfs in de binnenkamer.

o, Die lippen ze verderven zoo schrikkelijk als ze in zonde gaan, maar ook diezelfde lippen werken machtig om uw ziel te behouden, zoo de Heere ze in *zijn* dienst stelt.

En nu ook al die *vrucht der lippen schiep Hij*.

KUYPER.

Amsterdam, 26 Aug. 1887.

De toestand, waarin we ditmaal bij het weeropvatten der kerkrechtelijke discussie, onze kerken vinden mogen, biedt bij veel, dat nog zorge wekt, toch ook overvloedige stof tot dank.

Laat men toch toezien, dat de genade Gods niet klein geacht of onderschat worde.

De mate onzer kerkelijke ongerechtigheden was zoo geklommen tot boven ons hoofd. De beker onzer kerkelijke schuld was zoo boordevol door vriend en vijand ingeschonken. o, Wie zou tot klagen recht hebben gehad, indien de Heere zich in toorn van ons had afgewend, en ons had laten liggen in het slijk onzer eigen overtredingen!

En als Hij dan nochtans ontfermend was, en nog een kleine beroering in de dorre beenderen verwekte, en er een ruischen als van den wind des daags in de toppen van het geboomte wordt beluisterd, zou Sion dan niet de handen ineenklappen van vreugde, en in stille zelfbeschaming lof geven aan de goedertierenheden des Heeren?

Het is zoo, niet al onze bede wierd verhoord; en ook, niet juist in den weg, waarin *wij* het verwacht hadden, is de verademing des levens gekomen.

Ons was het een hope der ziel geweest, dat althans de broederen in engeren zin houw en trouw saam zouden hebben volhard tot den einde. Voor het minst van hen, die luide voor de absolute Souvereiniteit des Heeren riepen, en dat onder het wuiven der Gereformeerde banier, had ons hart vertrouwd, dat er aan geen deinzen te denken ware geweest. Ja, waarom het verheeld, ook van veel ernstige, vrome broederen onder de afgewekenen hadden we ons allengs een terugkeeren naar de oude welbeproefde paden der vaderen voorgesteld. En ja, waarlijk het zou zoo zoet voor het hart, zoo zielverkwikkend en schoon zijn geweest, indien, toen het er op aankwam, de Modernen en Groningers in hun hoek alleen hadden gestaan, en al wie voor Christus en zijn kruis roept elkaar te lief hadden gehad, om ooit met den vijand tegen broeders saâm te spannen.

Maar nu dit *niet* zoo mocht zijn; nu integendeel, o, zoo pijnlijke vervreemdingen openbaar werden; en veel broeders, van wie we toch weten, dat ze in hun sterven geen andere hope der zaligheid dan wij bedoelen, zich zelf verleiden lieten tot een staan *met* Edom en Ammon *tegen* de broederen van Jeruzalem; ja, nu laat de smart der gekwetste en diep teleur gestelde broederliefde zich niet bedwingen; nu moest men het in ons dragen, dat ook onze klachte over zooveel breuke van trouw haar vrijen loop had; maar toch, nu mogen we zelfs over deze droeve uitkomst niet verbaasd en verwonderd staan.

Immers ook hierin geschiedt ons slechts rechtvaardige vergelding.

Bijna een eeuw lang hadden onze kerken den voorwerpelijken grondslag, gelijk die in haar belijdenis ligt, verlaten, en had men lust gehad in een vermetel spelevaren op den wiegelenden stroom der persoonlijke en individueele inzichten.

Zoo was het in onze predikantenwereld, maar ook in ons leekenleger geworden.

Niet het fundament waarop men liep, maar meer de stap waarmeê men er op liep, wierd voor vastheid gerekend. En zelfs *voor zooverre* er nog rechtmatig en zuiver belijden was, rustte ook dat zuiver belijden niet op de voortreffelijkheid en erkende uitmuntendheid van hetgeen de Heere ons voorwerpelijk geschonken had, maar nog bijna uitsluitend op de erkenning van den prediker, dat deze belijdenis goed was.

Een *taalkundige* opmerking teekent hier.

Het heil in Christus, zoo belijdt onze Catechismus, is ons daadwerkelijk deel voor zoover wij „door een *oprecht* geloove rechtvaardig voor God staan."

In de onderscheidene beteekenis nu die dit denkbeeld van *oprechtheid* bij de opstellers van den Catechismus en bij de predikers onzer eeuw had, komt al het verschil uit tusschen de *voorwerpelijke* zekerheid waarop onze vaderen steunden en de *onderwerpelijke* wiegeling waarop de kinderen onzer eeuw dobberen.

Zoo vaak toch in onze eeuw van een *oprecht* geloof gesproken werd, verstond men daaronder een geloof dat niet *gevoisd*, noch *gevernist* noch *voorgewend*, maar *gemeend* is.

Omdat *oprecht* feitelijk in onze dagen doelt op de *gemeendheid* van wat iemand zegt, en dus staat tegenover *gehuicheld* of *valsch*, waande men te goeder trouw, dat ook onze vaderen dit bedoeld hadden, toen ze schreven van een *oprecht* geloof. En zoo vond de meening ingang, dat het er eigenlijk minder toe deed *wat* men geloofde en *hoeveel* men geloofde, indien het weinigje dat men nog vasthield dan ten minste maar *oprecht gemeend* was.

Toch weet elk taalkenner dat dit op puur misverstand berust.

In de dagen toen Datheen onzen Catechismus vertaalde, doelde de uitdrukking „*oprecht* geloof" er niet op, of men het meende of huichelde, maar duidde aan dat het een *echt* geloof moest zijn, *van waarachtigen goddelijken oorsprong*.

Het „oprechte" bij het geloof wilde niet zeggen: „een geloof *dat ik meen*", maar gelijk er in het antwoord staat: „een geloof *dat de Heilige Geest in mijn hart heeft gewerkt*."

In die oude dagen sprak men van „een *oprechte* huisvrouw," om aan te duiden, dat men met haar wezenlijk gehuwd was en niet slechts met haar samenleefde; in den zin van ons *wettig* (Zie *Kiliaan*).

Door een „*oprecht* broeder" verstond men een *eigen* broeder, die met ons uit denzelfden vader en dezelfde moeder gesproten was.

„Het *oprechte* land van Vlaanderen" (zie Guicc. f. 281a) wilde volstrekt niet zeggen, dat er in Vlaanderen geen huichelaars waren; maar het *eigenlijke* Vlaanderen.

De „*oprechte* Haarlemsche courant" bedoelde volstrekt niet, dat er geen onjuistheden in konden staan, maar onderscheidde deze *oorspronkelijke, echte* Haarlemmer van latere nabootsingen.

En nu nog spreken onze huismoeders van „*oprechte* Deventer koek," van „*oprechte* Utrechtsche theeraadjes" enz., waarbij elk begrip van gevelenheid uiteraard wegvalt, en alleen gedoeld wordt op de *echtheid* van het bakken.

Onder een *oprecht* geloof verstonden onze vaderen dus een *echt* geloof, van *waarachtigen oorsprong*, dat zuiver door den Heiligen Geest in het hart was gewerkt.

Maar de mannen onzer eeuw, dit woord niet meer verstonde, gingen de waardij van het geloof in het *onderwerpelijke* bewustzijn zoeken, en vervalschten daardoor heel de bedoeling van den Catechismus.

En dit in teeken!

Want dat is feitelijk de zonde, die heel ons kerkelijk leven ontwricht en ontzet heeft. De voorwerpelijke vastigheid is geminacht, en alleen aan wat wij zelven *onderwerpelijk* noemden, is men waarde gaan hechten.

Dat deed zich niet enkel in Moderne en Ethische, maar ook in *Gereformeerde* kringen.

Het was de zonde onzer eeuw, een weer anders getint en verfijnd Arminianisme, dat even gevaarlijk was, en dat ons allen had aangetast.

En zoo kwam het dat ook onze gebondenheid en verbondenheid aan de broederen, zelfs in enger gereformeerden kring, nog veel te weinig op een *werk Gods* in de harten rustte, en nog veel te veel hing aan subjectieve toeteling en individueele toestemming.

Daar is wel tegen geprotesteerd. Daar is wel tegen gepreekt en tegen geijverd. Ook is er in deze zonde wel bres geschoten. Maar plaatsmin bleef de verwoesting dezer zonde voorgaan.

Zelfs in het heiligste en heerlijkste, zoo men in zuiver gereformeerden zin God den Heere mocht belijden in het aangezicht zijns Zoons, bleef ons boos en opstandig hart nog altoos aan ons belijden meer dan aan 's Heeren almogend werk om de ziel tot belijdenis te brengen, waarde hechten.

En zoo kwam het, dat, toen er eindelijk spaanders vielen, de eenlingen uiteenstoven, en er slechts een kleine groep stand hield.

Op het punt, waar de tweesprong uiteenging, stonden we nog vlak naast elkaar; maar met elken stap, dien elk op zijn eigen weg voortging, raakte men van elkander.

En toen kwam de hartstocht, en de booze inbeelding, en de zondige werking van de overdrijving.

Al één werk des vleesches.

En zoo zijn er nu broederen, die nog kortelings bergen op elkaar zouden gebouwd hebben, en die nu geen vloek voelden vliegen door het hart.

Om dan elkanderen daarin te rechtvaardigen moet de een dan ander wel zwart maken, brandmerken, doodverven.

Zoo begint de laster en de verdachtmaking haar onheilig werk.

En niet lang meer, of mannen die nog kort geleden elkander waardeerden en liefhadden, staan verbitterd en haatspuwend tegenover elkaar.

De Synode is hier vooral de schuldige.

Ze is nog in tijds gewaarschuwd, dat deze booze demonen zouden worden losgelaten.

En, helaas, toen zijn die demonen gaan dolen door het land, en zijn de harten verkoeld en de kerken verdeeld geworden, en onze broederen die bij den tweesprong verkeerd kozen, konden toen niet meer terug, en zijn, God vergeve het hun, doorgehold en zijn vrienden gaan zien in vroegere vijanden en vijanden in hun broederen.

Er is verblinding gekomen. In de opgejaagde stofwolk zag niemand meer klaar. En toen, waarom het verheeld, is ook onder ons het vleesch vaak te machtig geworden. En er zijn gedachten door de ziel geschoten, soms woorden zelfs over de lippen gekomen, die niet goed waren voor God.

Helaas, zoo schriklijk is de zonde, dat ze zelfs op het heilig erf, bij het doorbreken van het werk des Heeren, zulke schriklijk smadelijke toestanden in het leven roept.

„Van nature geneigd om God en *onzen naaste* te haten", wat dunkt u, lezer, als de Heilige Geest ons los laat, komt het dan althans van *den naaste* niet uit?

En toch daarover desepereeren we nog ganschelijk niet.

Er zijn wel meer tijden in de historie van Jezus' kerk geweest, dat dolzinnige bitterheid en hartstochtelijke haat de broederen deelde.

Maar dit duurde slechts voor een tijd.

Tot het booze, giftige menschenhart uitgeraasd had,

En dan brak het vriendelijk licht van hoogeren vrede toch weer door de wolken. En er kwam berouw over zulk zondig streven in het hart. En zachter gevoelens herkregen de overhand. En nadat de zonde had uitgewoed, begon het heerlijk werk des Heeren zijn glans te doen schitteren.

Hoe hebben eens Lutherschen en Gereformeerden, Lutherschen en Dooperschen en wie niet al tegenover elkander gestaan? Hoe zijn eens de „gescheidenen" bejegend! En toch, al deze bitterheid heeft een einde genomen. En de stem des vredes is toch in het einde weer gehoord.

Och, er kon in zulk een desolaten toestand als onze kerken boden, er kon welbezien geen verandering in komen of het moest met scheuren en kraken en breken gaan.

Doen we slechts, een iegelijk van onzen eigen kant, wat we kunnen, om hoe eer hoe beter olie te gieten op deze opgestuwde golven.

Laat geen valsch gevoel van niet de minste te willen zijn ons tot bestendiging van zonde verleiden.

Natuurlijk van de waarheid des Heeren, en van het recht van onzen Koning in zijn kerken mag geen priesel of geen splinter af. Maar overigens, mannenbroeders, laat ons niet zondigen door onvermurwbaarheid van hart.

Of men ons al smaadt en haat, laat niemand onzer terughaten.

Zij er meer gebed onder ons ook voor de nog dolende nog niet doleerende broederen. Eens hebben wij gedoold op de eigen doolpaden waarop zij thans wandelen.

En is ons geheel onverdiend genade geschied, de genade dat voor ons de strik sprong en de vrijheid ook in onze kerken wierd uitgeroepen, laat die meerdere genade dan ook een rijpere vrucht der verloochening en der broederliefde brengen.

Zij er iets in onze kerken en in ons optreden merkbaar van een *vrucht van den Heiligen Geest*.

De Haagsche Synode zit weer, én zonder een teeken van leedgevoel over de breuke aan haar „kerk" geslagen zet ze echt bureaucratisch haar arbeid voort, als ging het leven en lijden dier kerk haar niet aan.

Geestelijk geslagen, triomfeert ze in het ongeestelijke, in wat macht en geweld en de sterke arm en geldbezit aan kan brengen.

Ze heeft een *quaestor-generaal* benoemd, en voor dien *quaestor-generaal* een secundus.

Dit teekent.

Mannen om de beurs te dragen.

Maar van een geest der verootmoediging, van een zin tot boetvaardigheid, van een besef van medeschuld, van solidariteit des lijdens, vernam men niets.

Wel is door de Ethischen en Irenischen jaren lang, o, zoo boeiend over die medeschuld en over die sympathie der ontferming gesproken; maar, helaas, thans speurt ge niets van dit alles.

Er is geen sprake van een gemeen-schappelijk schuldbelijden, van een beven onder den ernst der gebeurtenissen, van een inroepen van het bloed der verzoening.

Och, neen, bullen, bannissementen, exploiten, veldwachters en traktementen treden hier in de plaats van de goede engelen die de Heere uitzendt om dergenen wil die de zaligheid beërven zullen.

Het is alles wereldsch.

Alles naar den aard van de koninkrijken dezer aarde.

Maar van de herders die hun leven voor de schapen willen stellen, merkt ge noch bij de Modernen, noch bij de Groningers, noch bij de Ethischen ook maar iets.

o, Ze juichen ook op hun beurt.

Maar hun juichpsalm gaat dan alleen op, als ze van de lastige schapen af zijn.

Reeds nu mag gezegd, dat de kleine beginselen van Reformatie onze kerken zeker bestand én in de publieke opinie én in het feitelijk leven beginnen te erlangen.

Het constateeren van enkele *feiten* zal voldoende zijn, om dit niet ongewichtig feit te verheffen boven alle tegenspraak.

En dan wijzen we op deze tien:

1°. Het aantal kerken, waar het tot een begin van reformatie kwam, is gaandeweg toegenomen en overschreed nu reeds het honderdtal.

2°. De vraag of men het kerkelijk goed kon blijven bezitten of niet, heeft schier nergens voor of tegen deze reformatie beslist. Ook waar tijdelijk alles moest prijsgegeven was de bereidvaardigheid even kloek. Zelfs mag gezegd dat men in sommige plaatsen blijde was toen men buiten den goederenstrijd raakte. Niet het goed, maar het geestelijk bezit, dreef.

3°. De vorm van reformatie, waardoor men *in* de kerk en *als* kerk blijvende wat men was, onder de Synodale Hiërarchie uitraakte, en toch staatsrechtelijk en burgerrechtelijk positie verkreeg, is gevonden en in alle instantiën zuiver uitgewerkt.

4°. De bedenkingen tegen ons optreden van meer dan één zijde ingebracht, zijn één voor één van de eerste tot de laatste zóó afdoende weerlegd, dat alleen hij die van andere premissen uitgaat, en eeniglijk deswege, niet overtuigd wierd.

5°. Met name zijn de historisch-canonieke bedenkingen, die door de heeren Dr. Kleyn, Segers, Gooszen enz. werden opgeworpen, door de tweede editie van Rutgers' en Lohmans *Rechtsbevoegdheid* zoo nauwkeurig en volledig en stiptelijk beantwoord, dat het zwijgen der tegenpartij veilig als bewijs van leedgevoel over de ondergane nederlaag mag worden aangezien.

6°. Dat de belijders des Heeren, die dusver zich bij deze Reformatie aansloten, niettegenstaande zij meerendeels „kleyne luyden" zijn, en de tijden tegenloopen, ruimschoots hebben bijgedragen en geofferd, en alzoo de levensvatbaarheid van het beginsel om te leven uit eigen middelen, is getoond.

7°. Dat de onvriendelijke verwijtingen alsof deze Reformatie der kerken een independentistisch karakter droeg, door den stillen en goeden gang van het Synodaal Convent geheel tot zwijgen zijn gebracht, en nu reeds eene zuivere synodaal-presbyteriale organisatie ontstaan is, waarop de eerste critiek nog komen moet.

8°. Dat de booze geruchten, als bedoelden de leiders dezer Reformatie onheilige concurrentie met de eertijds uitgetreden broederen, vanzelf gesmoord zijn, en reeds nu de overtuiging veld wint, dat het waarlijk niet aan deze broederen zal liggen, zoo niet zeer binnenkort alle Gereformeerden in den lande hereenigd zijn;

9°. Dat de Gereformeerden, die nog onder de Synodale organisatie zijn achtergebleven, wel even beproefd hebben, om hun achterblijven door het aangeven van *een betere gedragslijn* te rechtvaardigen, maar dat dit bleef bij *woorden*, en, zoodra het tot doen wilde overgaan, uitkwam in zijn beschamende machteloosheid.

En 10°. Dat ongetwijfeld ook aan onze zijde veel in dezen strijd niet naar de weegschaal van het heiligdom was; veel nog ongezuiverd bleef wat uitgezuiverd moest worden; en reeds nu zich hier en ginds zondige werkingen van het vleesch openbaarden, die ons waarschuwen om toch niet in te slapen; maar dat over het algemeen genomen het kerkelijk leven onder ons, vergeleken bij vroeger, gewonnen heeft en niet geheel verstoken bleef van hoogere genade.

Dit resultaat, naar we meenen, niet overdreven voorgesteld, stemt tot dankbaarheid.

Eerst was het een wolkje als eens mans hand aan de verre hemelen.

Nu voelen we reeds een druppelen als van den malschen regen, die komt.

Op het Synodaal Convent werd goedgevonden, dat de officieele berichten der Doleerende kerken een uitweg in *de Heraut* zouden zoeken, en twee Deputaten wierden benoemd, om deze aangelegenheid te regelen. Daar deze regeling intusschen nog niet tot stand kwam, kunnen we de inkomende mededeelingen niet anders dan bij manier van gewoon bericht plaatsen. Zoo ook nu eene mededeeling van de Deputaten voor het Proponents-examen van dezen inhoud:

Tengevolge van het in eene op jl. Maandag te Utrecht gehouden vergadering beslotene, noodigen Deputaten Synodi voor het bijwonen der Classicale examina ter toelating tot de Bediening des Woords, de classis welke tot zulke examina geroepen mochten worden, uit, om daarvan kennis te geven aan Dr. G. van Goor, Bedienaar des Woords bij de kerk van Bunschoten, als Scriba Deputatorum, die dan voor kennisgeving aan de aangewezen Deputaten zorg hoopt te dragen. Deze kennisgeving geschiede niet later dan *zes weken* voor den voor 't examen aangewezen dag en onder mededeeling van de aan den examinandus opgegeven hoofdstukken uit de H. Schrift.

Deputaten voornoemd:

DR. W. GESINK.
F. P. L. C. VAN LINGEN.
J. J. A. PLOOS VAN AMSTEL.
DR. W. VAN DEN BERGH.
B. VAN SCHELVEN.
DR. G. VAN GOOR.

Men zal wel zoo goed zijn hiervan nota te nemen.

Een kernachtig adres.

Aan den Kerkeraad van Barneveld is door de Brs. G. J. Knottenbelt, B. van Essen en A. Roskam onderstaand adres in zake de reformatie der kerk aldaar opgezonden.

Het luidde als volgt:

Aan den Kerkeraad der Hervormde Gemeente te Barneveld

Vermaant elkander en sticht de een den ander.

Dit woord des Apostels mag in deze dagen weder in herinnering komen, nu er weder stemmen uit Gemeente en Kerkeraad opgaan om elkander te vermanen.

Jaren lang zijn vele Kerkeraden voortgegaan in een weg van ongehoorzaamheid aan Christus, het eenig Hoofd der Gemeente, zonder dat leden der Gemeente hen kwamen waarschuwen. Thans wordt door Gods genade dit anders, en kerkeraad en Gemeente ontmoeten elkander met de vraag, welke is van Gods wege onze roeping?

Daarom verheugt het ons, dat de kerkeraad van Barneveld heeft geantwoord op een ingekomen schrijven van leden der Gemeente. Andere kerkeraden zwegen er op of namen het voor kennisgeving aan. Te Barneveld niet alzoo; men achtte daartoe de zaak zeker te gewichtig.

Een drietal leden hebben afzonderlijk een antwoord openbaar gemaakt en al mogen toon en inhoud ons eenigszins gestuurt hebben, ook het jarenlang zwijgen maakt begrijpelijk, dat de eerste ontmoeting eenigszins stootend was.

Daarenboven dat drietal leden drukte niet uit het gevoelen van den ganschen kerkeraad,

Als kerkeraadsbesluit is medegedeeld: »dat wij krachtens ons ambt onbevoegd zijn dit voorstel tot verbreking van het kerkverband in overweging te nemen, daar het zou indruischen tegen de goede trouw."

Het mag velen leed gedaan hebben, dat intusschen een zestal kerkeraadsleden ontslag namen, al hopen wij hartelijk, dat zij zich onbevoegd achten langer onder Synodale Organisatie een plaats in den kerkeraad te bekleeden. Toch ware het in dit geval beter geweest, dat zij gebleven waren, om voortaan, overeenkomstig hun roeping, de kerk te dienen, want de zaak staat gansch anders, dan in het antwoord van den kerkeraad vermeld wordt.

Vooreerst werd niet gevraagd: Verbreking van het Kerkverband, daar in den waren zin onder de Synodale Reglementen nooit kerkverband geweest is en de kerken aan elkander hingen als los zand, nooit te zamen kwamen dan voor een onbeduidende Classicale vergadering en weinig vertoonden van het onderling verbonden lichaam van Christus (1 Cor. 12 : 12—18). De bedoeling van leden der gemeente was dat, gelijk voor 300 jaar aan den Paus en zijne inzettingen de gehoorzaamheid was opgezegd, alzoo thans de kerkeraad niet meer zou erkennen de met Gods Woord strijdige Besturen en Reglementen.

Daartoe zijn de kerkeraden onzer Heer, gemeente niet alleen bevoegd, maar ook verplicht; ja zoo lang zij daartoe niet besloten, handelden zij in strijd met hunne roeping en belofte en alzoo onwettig.

Reeds krachtens hun doop zijn Gemeenteleden en kerkeraden verplicht met de tegenwoordige Synodale Reglementen te breken, omdat zij geroepen worden tot een nieuwe gehoorzaamheid aan den Drieëenigen God en om onder den Eenigen Koning Christus Jezus te leven.

Juist de Synodale Reglementen achten niet noodig, dat alle leeraars den Drieëenigen God belijden en schrijven aan de Synode de »hoogste wetgevende, rechtsprekende en besturende macht toe," zonder daarbij van Christus melding te maken. Onze H. Doop verplicht alzoo met dergelijke inzettingen te breken. Ook krachtens onze belijdenis zijn wij daartoe geroepen.

Daar immers wordt men tot het H. Avondmaal toegelaten en geweerd worden daarvan ook zij, die misterij in de kerken aanrichten; en geschiedt dit juist niet wanneer Reglementen gehoorzaamd worden, die Jezus' Koningschap te na komen, aan de loochenaars der waarheid eveneel recht geven als aan de Belijders, en bij vonnissen Gods Woord stellen beneden menschelijke inzettingen (Luk. 19 : 27, Matth. 15 : 16, 2 Cor. 6 : 14)? Zondig handelen dan ook die leeraars en gemeenteleden, die bij het doen van belijdenis gehoorzaamheid niet aan Gods Woord, maar aan de verordeningen eischen of beloven. *Bovendien de ambtsbelofte der predikanten en ouderlingen eischt het.* Zij hebben beloofd in de kerkregeering naar Gods Woord te handelen en alle leerringen te verwerpen, die daarmede strijden en naarstig wacht te houden tegen de wolven, die in de schaapskooi van Christus mochten komen.

Krachtens hun ambt zijn alzoo juist kerkeraadsleden bevoegd en verplicht met zulke Besturen en Reglementen te breken, die zelfs leeraars met moderne belijdenis erkennen en Gods Woord stellen beneden hunne inzet-